

prima instanță: Judecătoria Centru mun. Chișinău

Judecător: A. Gafton

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău

Judecători: A. Bostan, A. Pahopol, V. Negru

ÎNCHEIERE

22 septembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul

Tatiana Vieru

Judecători

Nicolae Craiu, Oleg Sternioală

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Ministerul Afacerilor Interne,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Stanislav Popov împotriva Ministerului Afacerilor Interne cu privire la recunoașterea ilegalității refuzului și obligarea calculării vechimii în muncă cu avantaje,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 februarie 2017, prin care s-a admis apelul declarat de către Stanislav Popov, s-a casat hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 28 septembrie 2016 și s-a emis o nouă hotărâre prin care s-a admis acțiunea înaintată de către Stanislav Popov,

c o n s t a t ă :

La 22 ianuarie 2016, Stanislav Popov a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Afacerilor Interne cu privire la recunoașterea ilegalității refuzului, obligarea calculării vechimii în muncă cu avantaje și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că potrivit fișei matricolă eliberată de Direcția Generală Resurse Umane a Ministerului Afacerilor Interne în perioada 20 aprilie 1998 - iulie 1999, 15 august 2000 – 4 august 2006 a activat în calitate de polițist al Batalionului serviciului de escortă și pază a Comisariatului General de Poliție mun. Chișinău.

Invocă reclamantul că, la 15 decembrie 2015 a înaintat Ministerului Afacerilor Interne cerere prealabilă prin care a solicitat să fie calculată vechimea în muncă cu avantaje, calculându-se 2 luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu pentru perioada efectuării serviciului în cadrul Batalionului serviciului escortă și pază 20 aprilie 1998 - iulie 1999, 15 august 2000 – 4 august 2006.

Relatează reclamantul că, prin răspunsul Ministerului Afacerilor Interne nr.10/P-667/15 din 22 decembrie 2015, a fost informat că potrivit art. 2 din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993, militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne care au dreptul la pensie li se stabilește pensia după eliberarea din serviciu.

Consideră reclamantul că Ministerul Afacerilor Interne este obligat să efectueze recalculul vechimii în muncă potrivit pct. 8 lit. d) din Hotărâre Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și sistemului penitenciar.

Totodată reclamantul relatează că în perioada activității în calitate de polițist al Batalionului serviciului de escortă și pază a Comisariatului General de Poliție mun. Chișinău a fost supus riscului sănătății și vieții, avînd contact direct cu persoanele contagioase și respectiv a condițiilor nefavorabile de muncă.

Solicită Stanislav Popov anularea răspunsului Ministerului Afacerilor Interne nr.10/P-667/15 din 22 decembrie 2015, obligarea Ministerului Afacerilor Interne să-i recalculeze vechimea în serviciu, luîndu-se în considerație două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu pentru perioada de activitate în funcția de comandant de grupă al Batalionului Serviciului de Escortă și Pază al Comisariatului General de Poliție mun. Chișinău.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, din 28 septembrie 2016, acțiunea a fost respinsă ca fiind nefondată (f.d. 61, 63-65).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 28 februarie 2017, s-a admis apelul declarat de către Stanislav Popov, s-a casat hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 28 septembrie 2016 și s-a emis o nouă hotărâre prin care a fost admisă acțiunea. S-a anulat răspunsul Ministerului Afacerilor Interne nr.10/P-667/15 din 22 decembrie 2015 și s-a obligat Ministerul Afacerilor Interne să-i recalculeze lui Stanislav Popov vechimea în serviciu, luîndu-se în considerație două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu pentru perioada de activitate în funcția de comandant de grupă al Batalionului Serviciului de Escortă și Pază al Comisariatului General de Poliție mun. Chișinău, (f.d. 94-102).

La 11 mai 2017, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa participanților la proces copia deciziei adoptate (f.d. 103).

La 17 iulie 2017, Ministerul Afacerilor Interne a depus cerere de recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea actului judecătoresc contestat cu menținerea hotărârii primei instanței.

Recurentul, Stanislav Popov, în motivarea recursului a indicat că instanța de apel la adoptarea deciziei contestate, a aplicat și interpretat eronat normele dreptului material aplicabile raportului juridic litigios. Astfel recurentul susține că condițiile de asigurare cu pensii a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne sunt stabilite prin Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993.

Menționează recurentul că calcularea vechimii în muncă în vederea stabilirii pensiei în condițiile Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993 și a Hotărârii Guvernului nr. 78 din 12 februarie 1994, inclusiv luarea în calcul a anumitor perioade cu avantaje, urmează a fi efectuată după eliberarea din serviciu, în cazul întrunirii condițiilor necesare.

Consideră recurentul că chestiunea privind includerea anumitor perioade de activitate cu avantaje în vechimea în muncă pentru stabilirea pensiei intimatului va putea fi examinată doar după eliberarea din serviciu și doar în legătură cu stabilirea pensiei.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 11 august 2017, în conformitate art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție i-a comunicat cererea de recurs lui Stanislav Popov, informându-l că referința se depune în termen de o lună de la data primirii scrisorii. În mod corespunzător, dacă referința nu a fost prezentată în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Până la examinarea pricinii, Stanislav Popov nu a depus referință la cererea de recurs depusă de Ministerul Afacerilor Interne, prin care să-și exprime opinia referitor la recurs declarat.

Analizând admisibilitatea recursului, conform art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs formulată de Ministerul Afacerilor Interne este inadmisibilă, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Materialele cauzei dovedesc faptul că recursul nu a fost examinat anterior, fiind respectate, totodată, dispozițiile art. 430 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

Astfel, prin prisma dispoziției citate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de Ministerul Afacerilor Interne în termen, deoarece conform avizului de recepție se confirmă faptul că recurentul a recepționat copia deciziei instanței de apel la 12 iulie 2017 (f.d. 116).

Din considerentele prezentate mai sus, instanța observă că cererea de recurs nu a întrunit temeiurile de inadmisibilitate prevăzute de art. 433 alin. b), c), d) din Codul de procedură civilă.

În continuare, audiind raportul verbal al judecătorului-raportor și verificând încadrarea în dispozițiile art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă a temeiurilor invocate în recurs, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) CPC, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Temeiurile declarării recursului sunt enumerate exhaustiv în alineatele (2), (3) și (4) ale acestui articol.

Rațiunea acestor dispoziții legale fundamentează ideea potrivit căreia judecarea recursului exercitat conform Secțiunii II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește doar problemele de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt. În aceste condiții, trebuie observat caracterul extraordinar al aceste căi de atac, la care se poate recurge doar în cazurile excepționale enunțate de dispozițiile art. 432 alin. (2), (3), (4) din Codul de procedură civilă.

Din acest punct de vedere, completul Colegiului își propune să verifice esența și temeiurile recursului, precum și argumentele privind caracterul nelegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (CEDO).

Instanța subliniază că în materie civilă Convenția nu garantează un drept de recurs, dar că o eventuală procedură de examinare a admisibilității acestuia face incident articolul 6 (a se vedea, *inter alia*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), 13 ianuarie 2009, para. 24; *Akaki Tchaghiashvili v. Georgia*, 2 septembrie 2014, para. 34).

În plus, un stat care dispune de astfel de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii se bucură de principiile unui proces echitabil garantate de art. 6 alin. (1), în special de dreptul de acces la o instanță și de dreptul de a fi audiat. (a se vedea, *de exemplu, Erfar – Avef v. Grecia*, 27 martie 2014, para. 39 – 40; *Lebedinschi v. Republica Moldova*, 16 septembrie 2015, para. 32).

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal al unei persoane poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, întrucât însăși natura sa solicită o reglementare specială din partea statului, care beneficiază de o anumită marjă de apreciere. În acest sens, condițiile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea, *inter alia, Marc Brauer v. Germania*, 1 septembrie 2016, para. 34; *Miessen v. Belgia*, 16 octombrie 2016, para. 64).

În același timp, în jurisprudența sa consecventă, Curtea Europeană a precizat că interpretarea normelor de procedură reprezintă o chestiune de drept intern și ține, în principiu, de competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (*a se vedea, de exemplu, Kukkonen v. Finlanda (nr. 2)*, ibidem, para. 25; *Vučković și alții v. Serbia (exceptii preliminare)*, 25 martie 2014, para. 80; *Miessen v. Belgia*, ibidem, para. 70).

Astfel, în conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

În același context, alin. (2) și (3) ale art. 432 din Codul de procedură civilă prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alineatul (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au condus sau ar fi putut conduce la soluționarea greșită a pricinii, în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară sau în cazul în care erorile comise au condus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Prin urmare, reglementările referitoare la formalitățile și termenele impuse de articolele 433 și 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă urmăresc protejarea interesului părții, precum și competența asigurării interpretării unitare a legii de către Curtea Supremă de Justiție. Aceste limitări urmăresc un scop legitim, îndeplinind cerințele securității juridice și a bunei-administrații a justiției (a se vedea, *mutatis mutandis, Benjamin Nersesyan v. Armenia*, 19 ianuarie 2010, para. 22; *Erfar – Avef*, ibidem, para. 41, *Marc Brauer*, ibidem, para. 35; *Miessen*, ibidem, para. 67; *Trevisanato v. Italia*, 16 decembrie 2016, para. 36 - 37).

În speță, instanța constată că cererea de recurs declarată de către Ministerul Afacerilor Interne este formulată în baza art. 432 alin. (2) lit. a), b), c) CPC așa cum prevede art. 437 alin. (2), (4) din Codul de procedură civilă.

Completul judiciar notează că-i revine obligația de a verifica dacă argumentele recurentei întrunesc condițiile necesare pentru a declara admisibil cererea acesteia, inclusiv dacă normele de drept invocate în favoarea punctului său de vedere sunt incidente la soluționarea fondului cauzei. Cu toate acestea, trebuie subliniat că din succesiunea actelor dosarului reiese că recurentul a reluat criticile formulate în faza procesuală anterioară și asupra cărora instanța de apel deja s-a pronunțat.

Prin urmare, Colegiul constată că încălcările invocate, exprimate sub forma unor enunțuri generale, fără a fi aprofundate, nu permit încadrarea lor în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) sau (4) din Codul de procedură civilă. Deci, în mod evident, lipsește o formulare suficientă și adecvată în ceea ce privește chestiunea de drept pusă în discuție pentru a identifica esența și temeiul cererii de recurs, impuse de art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă.

Cât privește dreptul justițiabilului „de a fi audiat”, garantat de Convenție, instanța notează că obligația de a motiva o hotărâre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea, *inter alia*, *Helle v. Finlanda*, 19 decembrie 1997, para. 55; *Latourniere v. Franța*, 10 decembrie 2002, para. 2; *Hansen v. Norvegia*, 2 octombrie 2014, para. 71 – 74). De fapt, în concepția instanței europene, art. 6 alin. (1) nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs, ca fiind „lipsit de șanse de succes” (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), ibidem, para. 24; *Beniamin Nersesyan*, ibidem, para. 23 – 24; *Akaki Tchaghiashvili*, ibidem, para. 34 sau *Papaioannou v. Grecia*, 2 iunie 2016, para. 45).

Mai mult, instanța observă că recurentul Ministerul Afacerilor Interne a formulat prezenta cerere după ce au avut posibilitatea de a fi audiată de o instanță de fond și de o instanță de apel, care au fost competente de a examina toate chestiunile de fapt și de drept relevante litigiului (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Levages Prestations Services v. Franța*, 23 octombrie 1996, para. 48; *A. Menarini Diagnostics S.R.L. v. Italia*, 27 septembrie 2011, para. 59; *Akaki Tchaghiashvili*, ibidem, para. 34).

În sfârșit, în limitele impuse de art. 439 alin. (3) din Codul de procedură civilă, instanța conchide că recursul dedus judecății nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, adică nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, care ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicări eronate din partea instanței judecătorești ierarhic inferioară a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Din aceste raționamente, completul Colegiului constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, fiind respectat, în viziunea instanței, raportul rezonabil de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul urmărit.

În conformitate cu art. 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Astfel, având în vedere circumstanțele stabilite supra, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide în mod unanim că recursul declarat de către Ministerul Afacerilor Interne nu ridică probleme de drept și nu poate fi acceptat spre examinarea în fond, urmând a fi considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Ministerul Afacerilor Interne se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecător

Tatiana Vieru

Judecători

Nicolae Craiu

Oleg Sternioală